

Fundació Sant Cugat

L'Europa que tenim, l'Europa que volem

AGUSTÍ ULIED MARTÍNEZ
Economista i professor d'ESADE

La crisi a la Unió Europea

Cicle de debats març-abril 2013. Ponència

De crisis n'ha hagut sempre, però la gestió de l'actual, en termes generals, ha estat molt dolenta fins ara i això pot fer que es dilati en el temps.

Personalment pertanyo a la primera generació que, després de 20 segles, no ha viscut una guerra. El concepte d'una Europa unida té, com a missió principal, acabar amb els enfrontaments interns entre països. Per tant, la integració europea ha estat sempre, un pas vers la pau. El problema és que l'actual crisi trenca amb aquesta dinàmica anterior i aporta factors d'inseguretat vers el futur.

L'esclat de les "surprimes" als USA provoca una crisi econòmica d'abast mundial. De seguida apareix una situació de risc a Europa, en part a causa de la contaminació per la crisi nord-americana, en part per causes internes, a la que cal afegir una minoració en el creixement xinès. A tot plegat si sumen un conjunt d'incidències d'abast teòricament local a Àfrica, a Corea del Nord, la primavera àrab en diferents països, sense sortides clares.

En el camp econòmic, l'interès de préstec cau entre els anys 2002 i 2005, passant del 4,5 % a només el 2 %. La raó és molt simple: Alemanya necessita diners per finançar la reunificació i li cal diner barat. El problema és que aquest diner barat ho és per a tothom i una sèrie de països perifèrics també se'n aprofiten: Irlanda, Espanya, Grècia. Els bancs alemanys efectuen grans préstecs, per exemple, més de 7.000 milions d'euros a Irlanda i molt més al conjunt d'altres països.

Quan esclata la crisi, quin és el problema? Salvar països endeutats o salvar els bancs alemanys creditors?

Europa és una unitat monetària basada en l'euro, llevat d'Anglaterra, però no és una zona de mercat integrat. Hi ha desequilibris regionals sense que s'hagin previst mecanismes de compensació. Manca també una estructura política ferma: caldria avançar vers un federalisme democràtic amb un govern europeu, supranacional.

La gran qüestió és que la unió monetària es va fer sense crear la unió econòmica. Cada país té el seu propi sistema fiscal i de regulació. Ara es veu que cal avançar vers uns mínims comuns.

Per a què una economia pugui crear llocs de treball, nous, ha de créixer per sobre del 2%, a voltes del 2,5%

Amb les receptes de reducció del dèficit pressupostari, s'ha aconseguit baixar-lo, però al preu d'incrementar el deute públic, que ha passat del 58% al 95%. Per tant, cada vegada més el problema es troba amb la ingent massa de deute que s'acumula i els interessos que cal pagar, els quals agafen una major porció del pressupost.

Les receptes del Banc Central Europeu han estat contraproductives. Han facilitat diners als bancs al 1% d'interès, els quals, en lloc de cedir-lo en crèdit i estimular l'economia, han comprat deute públic de diferents països al 5 o 6%, cosa que els deixa un marge net entre el 4% i el 5% de benefici, sense que augmenti la producció de riquesa.

Els dèficits públics són conseqüència de la recessió, de la caiguda de l'ingrés, no a l'inrevés. I aquí ha jugat un gran paper la banca alemanya actuant com a prestador dels països perifèrics.

No és té en compte que els anys de la reunificació, Alemanya no va complir amb els límits que ella mateixa havia establert pels altres i que ara els hi vol fer complir. El seu dèficit va superar el 3% i el deute el 65 % del PIB. En el mateix període, Espanya viu anys de bonança que fins i tot porten al superàvit (els famosos 400 euros de retorn de Zapatero).

El Consell d'Europa es reuneix habitualment 3 vegades a l'any. En els darrers tres anys i a causa de la crisi, s'ha reunit 26 vegades.

S'ha avançat vers la Unió Bancària, però amb dèficits: no hi ha un únic fons comú de garantia.

La reacció actual de la ciutadania és una caiguda de 94 punts en la confiança en les institucions europees.
